

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ16)

Τμήμα : Ε΄

Πληροφορίες : 213-1516746
213-1516020

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 29

Ταχ. Κώδικας : 101 10 Αθήνα

Telefax : 210-3368148

E-mail : proasf@ypakp.gr

Αθήνα, 15/03/2019
Αριθ. Πρωτ.Φ80020/οικ.948 /Δ16.29

ΠΡΟΣ :

Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.

α. Γραφείο Διοικητή

β. Γενική Διεύθυνση Επικουρικής
Ασφάλισης & Εφάπαξ Παροχών
Φιλελλήνων 13 -15, 10557 Αθήνα

γ. Αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης
Ασφάλισης & Παροχών
Σταδίου 24, 10561 Αθήνα

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

ΕΦΚΑ

Γραφείο Διοικητή
Αγ. Κωνσταντίνου 8
102 41 Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Παροχή οδηγιών για την υλοποίηση των διατάξεων του άρθρου 4 του ν.4578/2018 (Α΄200) με τις οποίες αντικαθίστανται οι διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 97 του ν.4387/2016 ,που αφορούν τις ασφαλιστικές εισφορές υπέρ επικουρικής ασφάλισης των αυτοαπασχολουμένων, ελευθέρων επαγγελματιών και έμμισθων δικηγόρων.»

Σας γνωρίζουμε ότι με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4578/2018 (Α΄ 200) «Μείωση ασφαλιστικών εισφορών και άλλες διατάξεις», αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε, δηλαδή από 13.5.2016, η παράγραφος 2 του άρθρου 97 του ν.4387/2016 (Α΄ 85) με την οποία καθορίζονται τα ποσοστά και η βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών υπέρ της επικουρικής ασφάλισης.

I. Ειδικότερα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Με τις διατάξεις της περίπτωσης α της παρ.2 του άρθρου 97 όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του ορίζεται ότι, από την 1.1.2017 μέχρι και 31.5.2019 το ποσό της μηνιαίας εισφοράς του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του ΕΤΕΑΕΠ όλων των αυτοαπασχολουμένων και ελευθέρων επαγγελματιών ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993 διαμορφώνεται σε ποσοστό 7% και υπολογίζεται «επί του κατωτάτου βασικού μισθού μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.»

Με την θέσπιση της διάταξης αυτής επέρχεται αλλαγή στην βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών υπέρ επικουρικής ασφάλισης για όλους τους αυτοαπασχολούμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες. Ειδικότερα, από την 01-01-

2017 για τη συγκεκριμένη κατηγορία ασφαλισμένων η ασφαλιστική εισφορά υπέρ επικουρικής ασφάλισης θα υπολογίζεται μηνιαία επί του κατωτάτου μισθού μισθωτού.

Επιπλέον, προσδιορίζεται ότι για τους ασφαλισμένους του πρώην Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων το εν λόγω ποσοστό καθώς και η νέα βάση υπολογισμού ισχύουν και εφαρμόζονται από την 01-12-2012, ενώ για τους ασφαλισμένους του πρώην Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιιών από την 01-01-2015.

Επισημαίνεται ότι, με το άρθρο 2 του ν.4578/2018 προστίθεται στον ν.4387/2016 νέο άρθρο 39Α, το οποίο συγκεντρώνει όλες τις ειδικότερες διατάξεις που αφορούν τα ποσοστά μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς που καταβάλλουν οι ασφαλισμένοι που προέρχονται από το πρώην ΕΤΑΑ και οι αυτοαπασχολούμενοι απόφοιτοι σχολών ανώτατης εκπαίδευσης, που είναι εγγεγραμμένοι σε επιστημονικούς συλλόγους ή επιμελητήρια που έχουν τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου προερχόμενοι από τον πρώην ΟΑΕΕ, κατά την πρώτη πενταετία από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση.

Συγκεκριμένα με τις διατάξεις της παρ.5, για τα ανωτέρω πρόσωπα ορίζεται ότι , τα προβλεπόμενα κάθε φορά για επικουρική ασφάλιση ποσοστά υπολογίζονται επί του 70% του κατωτάτου βασικού μισθού μισθωτού.

2. Με τις διατάξεις των **β' και γ' περιπτώσεων της ίδιας παραγράφου**, προβλέπεται εκ νέου η τμηματική μείωση του ποσοστού της μηνιαίας εισφοράς για επικουρική ασφάλιση, όπως ίσχυε ήδη πριν τη θέσπιση του ν. 4578/2018. Ειδικότερα, από την 01-06-2019 και μέχρι τις 31-05-2022 το εν λόγω ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών διαμορφώνεται σε 6,5 %, ενώ από 01-06-2022 και εφεξής το ποσοστό διαμορφώνεται στο 6%.

Σύμφωνα με τις διατάξεις **της περίπτωσης δ'**, από 01-01-2019 επέρχεται μεταβολή και στην βάση υπολογισμού του μηνιαίου ποσοστού εισφοράς των έμμισθων δικηγόρων πριν και μετά την 01-01-1993, του οικείου τομέα του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του πρώην Ε.Τ.Α.Α. (πρώην Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων-Τ.Ε.Α.Δ.) σήμερα Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.. Συγκεκριμένα, από την εν λόγω ημερομηνία και μέχρι 31-05-2019 για όλους τους έμμισθους δικηγόρους, πριν και μετά την 01-01-1993, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5 % για τον ασφαλισμένο και 3,5 % για τον εντολέα, επί του κατωτάτου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού, όπως εκάστοτε ισχύει.

3. Με τις διατάξεις των **περιπτώσεων ε' και στ'** η τμηματική μείωση των ποσοστών εισφοράς επί της ως άνω βάσης υπολογισμού εξακολουθεί να ισχύει και για την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων κατά τα παραπάνω αναφερόμενα στις περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου αυτού.

Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω διάταξη αφορά όλους τους δικηγόρους που παρέχουν τις υπηρεσίες τους είτε στον ιδιωτικό είτε στο δημόσιο τομέα και εισφοροδοτούνται κατά τα αναλόγως προβλεπόμενα στο άρθρο 38 του ν. 4387/2016 ήτοι με επιμερισμό διαφοράς εργοδότη - ασφαλισμένου.

II. ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Σε περιπτώσεις παράλληλης ασφάλισης, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετάζεται για κάθε δραστηριότητα ξεχωριστά αν η κράτηση γίνεται στο εισόδημα (αποδοχές) ή στον κατώτατο μισθό με βάση τις κείμενες διατάξεις. Με βάση το ανωτέρω, μπορεί να προκύψουν οι παρακάτω περιπτώσεις παράλληλης ασφάλισης :

Α) Στις περιπτώσεις μισθωτής απασχόλησης που η κράτηση γίνεται επί του εισοδήματος (των αποδοχών) για όλες τις **υπαγόμενες δραστηριότητες**, παρακρατείται το ποσό της εισφοράς ως είχε επί του εισοδήματος (αποδοχών) της κάθε μισθωτής απασχόλησης.

Για παράδειγμα, σε περίπτωση μισθωτού μηχανικού στο Δημόσιο ο οποίος παράλληλα απασχολείται ως μισθωτός μηχανικός σε ιδιώτη, μετά από σχετική άδεια από το υπηρεσιακό συμβούλιο, η παρακράτηση γίνεται επί των αποδοχών από κάθε δραστηριότητα (μισθωτή απασχόληση). Εάν το ποσό εισφοράς για επικουρική ασφάλιση που υπολογίζεται επί του εισοδήματος υπερκαλύπτει το ποσό της μηνιαίας εισφοράς που υπολογίζεται επί του κατώτατου μισθού μισθωτού δεν παρακρατείται επιπλέον εισφορά πέραν από αυτή που υπολογίζεται επί του εισοδήματος.

Β) Στις περιπτώσεις που για κάποιες δραστηριότητες γίνεται κράτηση επί του εισοδήματος (των αποδοχών) λόγω μισθωτής απασχόλησης και παράλληλα υπάρχουν δραστηριότητες για τις οποίες γίνεται κράτηση επί του προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού, γίνεται η κράτηση μόνο επί των εισοδημάτων (των αποδοχών) των δραστηριοτήτων της πρώτης κατηγορίας από την μισθωτή απασχόληση. Αυτό διότι τα εισοδήματα αυτά καλύπτουν το προβλεπόμενο ποσό εισφοράς που προβλέπεται για τις δραστηριότητες της δεύτερης κατηγορίας.

Για παράδειγμα: α) μηχανικός ο οποίος εργάζεται ως μισθωτός στο Δημόσιο με μισθό π. χ. 1.000 ευρώ μηνιαίως και παράλληλα διατηρεί τεχνικό γραφείο, βάσει των ισχυουσών διατάξεων, θα καταβάλλει εισφορά μόνο επί του εισοδήματος ήτοι και εν προκειμένω θα καταβάλλει ποσό 70 ευρώ (ήτοι $1.000 \text{ €} \times 7 \%$) το οποίο επιμερίζεται σε ποσό 35 ευρώ για τον εργοδότη και 35 ευρώ για τον εργαζόμενο.

Ειδικότερες είναι οι περιπτώσεις στις οποίες τα εισοδήματα από τις δραστηριότητες για τις οποίες γίνεται κράτηση επί του εισοδήματος είναι συνολικά κατώτερα από τον προβλεπόμενο κατώτατο βασικό μισθό (περιπτώσεις μερικής απασχόλησης). Σε αυτές τις περιπτώσεις, γίνεται κράτηση επί των εισοδημάτων από τις δραστηριότητες αυτές, και το υπολειπόμενο ποσό έως τη συμπλήρωση της εισφοράς που προκύπτει επί του προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού καλύπτεται από τις υπόλοιπες δραστηριότητες.

Γ) Στις περιπτώσεις που η κράτηση γίνεται επί του προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού για όλες τις υπαγόμενες δραστηριότητες, το ποσό αυτό παρακρατείται μία φορά.

Για παράδειγμα, σε περίπτωση έμμισθου δικηγόρου, ο οποίος διατηρεί και δικό του γραφείο, θα καταβληθεί από την απασχόληση του ως έμμισθος δικηγόρος, με επιμερισμό μεταξύ εντολέα και δικηγόρου η προβλεπόμενη εισφορά επί του προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού.

Επίσης, περίπτωση αυτοαπασχολούμενου που διατηρεί Πρατήριο Υγρών Καυσίμων και Φούρνο, θα καταβληθεί μία εισφορά υπολογιζόμενη επί του προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού.

4. Επισημαίνεται ότι, για τα πρόσωπα της παρ.9 του άρθρου 39 του ν.4387/2016 όπως έχει αντικατασταθεί και ισχύει, για τα οποία προκύπτει ότι, το εισόδημά τους προέρχεται από την απασχόλησή τους σε έως δύο φυσικά ή νομικά πρόσωπα εξακολουθούν και εφαρμόζονται αναλογικά, ως προς το ύψος, τον τρόπο υπολογισμού και τον υπόχρεο καταβολής της εισφοράς οι διατάξεις του άρθρου 38 (περί μισθωτής απασχόλησης) και κατά συνέπεια οι διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 97 του ν.4387/2016 όπως ισχύει.

5. Με τις διατάξεις της **περίπτωσης ζ'** δίδεται η δυνατότητα στους εν λόγω ασφαλισμένους να επιλέξουν κατόπιν αιτήσεως τους οποτεδήποτε, τα ως άνω ποσοστά να υπολογίζονται επί ανωτέρας βάσης υπολογισμού απ' αυτήν που προκύπτει με βάση τον εκάστοτε ισχύοντα κατώτατο βασικό μισθό μισθωτού. Με την εν λόγω αίτησή τους δύνανται να καθορίσουν επίσης το ύψος της βάσης υπολογισμού καθώς και το χρονικό διάστημα για το οποίο επιθυμούν να καταβάλλουν το προβλεπόμενο ποσοστό σε ανώτερη βάση.

6. Με την διάταξη της **περίπτωσης η'** προβλέπεται εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με την οποία καθορίζεται ο τρόπος επιλογής της ανώτερης βάσης υπολογισμού, ο τρόπος εξόφλησης των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης.

III. Οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ελευθέρων επαγγελματιών, που αφορούν την χρονική περίοδο από 01/01/2017 έως 31/12/2018, οι οποίες δεν έχουν αναζητηθεί από το ΕΤΕΑΕΠ λόγω τεχνικών δυσχερειών, υπολογίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.2 του άρθρου 97 του ν.4387/2016, όπως έχει αντικατασταθεί με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4578/2018, χωρίς πρόσθετα τέλη, τόκους και προσαυξήσεις κεφαλαιοποιούνται και εξοφλούνται σε 36 ισόποσες μηνιαίες δόσεις, αρχής γενομένης από τον Ιανουάριο του 2019.

Κατόπιν τούτων, παρακαλούμε όπως ενημερωθούν άμεσα όλοι οι αρμόδιοι εκκαθαριστές των εμπλεκόμενων υπηρεσιών για την ορθή εφαρμογή των κοινοποιούμενων διατάξεων.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

- 1.Γραφείο κ.Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κας. Γεν. Γραμ. Κ.Α.
4. Όλες τις Δ/νσεις της Γ.Δ.Κ.Α.
5. Δ/ση Ηλεκ/κης Διακ/ρνησης και Εξυπηρέτησης
του πολίτη - Σημείο Επαφής ΙΡΙΔΑ
- 6.Αυτοτελή Τμήματα
- 7.Δ/ση Πρόσθετης & Επαγγελματικής Ασφάλισης
Τμήμα Ε΄

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ